

I strid

Som Fiskeribladet Fiskaren tidligere har dokumentert, slippes giftstoffer ut fra Sydvaranger Gruve i strid med utslippstillatelsen gruve har. Forurensningsmyndighetene har ikke stoppet de ulovlige utslippene, men lar disse fortsette mens bedriften skal fremskaffe dokumentasjon på at de ikke er miljøskadelige innen 1. september.

Det er høyst sannsynlig umulig å skaffe på så kort tid, mener forskerne.

– Det er uforsvarlig å gi inntrykk av at gruveutslippene ikke er noe å bry seg om, fordi det er kongekrabber i fjorden og de er det største problemet. Ikke minst i lys av at Sydvaranger Gruve også søker om gigantutslipp av et mye giftigere stoff enn det de slipper ut ulovlig akkurat nå, sier havforsker Jan Helge Fosså.

VERST ELLER BEST: Påvirkning fra gruveutslipp i fjord og kongekrabbe som fremmedart kan ikke sammenlignes, mener forskere på Havforskningsinstituttet.

ILLUSTRASJONSFOTO: DN

Kan ikke sammenlignes

MILJØ

Det er irrelevant å sammenligne kongekrabbens innvirkning på bunnfaunaen med gruveutslipp. Dette er to helt foreskjellige typer påvirkning.

Kjersti Sandvik
Bergen

Forskerne Jan Sundet og Jan Helge Fosså ved Havforskningsinstituttet reagerer på at Norsk institutt for vannforskning (Niva) konkluderer med at kongekrabben er en større miljøtrussel mot bunnfaunaen enn utslipp fra gruveanlegget til Sydvaranger Gruve i Bøkfjorden.

Spekulasjoner

Det er ingen resultater i selve

rapporten som på noen måte rettfærdiggjør denne påstanden, mener de to forskerne.

– Dette er spekulasjoner. Dessuten er det irrelevant å sammenlikne to helt forskjellige typer påvirkning. Vi har ikke noe felles mål, som kan brukes til å vekte det ene mot det andre, sier Fosså.

I det ene tilfellet er det en arts påvirkning på bunnøkosystemet, i det andre tilfellet er det langvarig forurensning i form av gruveavfall iblandet giftige kjemikalier.

Ingen som vet

Effekten av det siste er ikke tilstrekkelig kartlagt og undersøkt, noe Havforsknings-

instituttet har påpekt gjentatte ganger.

Sundet sier HI kontinuerlig har informert Fiskeri- og kystdepartementet om effektene av kongekrabben på bunnfaunaen. Det er imidlertid først i de senere år at slike effekter har blitt påvist.

– Undersøkelsene Havforskningsinstituttet har gjort i samarbeid med Niva og Akvaplan Niva viser at kongekrabben endrer strukturen og sannsynligvis også funksjonen til bunnøkosystemet. Men er dette verre enn effektene av Sydvaranger Gruves utslipp av gruveavfall iblandet giftstoffer, spør Sundet.

Det vet ingen svaret på, mener de to forskerne. Heller ikke Nivas rapport fra 2007, som gjør denne sammenligningen, kan vise til resultater som underbygger påstanden.

Kan påvirker mer

Gruveutslippene kan også påvirke andre deler av fjordens økosystem enn det kongekrab-

Jan Sundet

Jan Helge Fosså

Skal gjøre nye undersøkelser

Niva-forsker John Arthur Berge forstår at forskerne fra Havforskningsinstituttet reagerer på Nivas rapport fra 2007, som konkluderer med at «Samlet sett synes kongekrabben å ha større innflytelse på bunnfaunaen i fjordsystemet

enn hva gruveavgangen har lokalt for fjordområdet utenfor Kirkenes» (red.anm.sitat fra sammendraget). – Både krabben og utslipp er forstyrrende elementer når forholdene i fjorden skal vurderes, og det er vanskelig å sammenligne

og sette dem opp mot hverandre, sier Berge. Han mener setningen må stå for forfatterne av rapportens regning, men viser til at da denne undersøkelsen ble gjort, hadde det ikke vært gruve drift på tittolv år i Sydvaranger. Nå skal

Man kan spørre seg hvor lenge kongekrabben kan kokes og spises i festlig lag, hvis kunnskapen om giftutslippene kommer turistene for øre

Jan Helge Fosså og Jan Sundet

ben gjør, for eksempel vannmassene. Men heller ikke disse to påvirkningstypene kan sammenlignes.

– Fiskeribladet Fiskarens artikkel kan tolkes som en bagatellisering av gruves påvirkning fordi kongekrabben også tar seg til rette i fjorden. Snarere vil det være, som Rasmus Hansson i WWF riktig påpeker, en ekstra belastning og til sammen kan dette bli ekstra ille, sier Fosså.

Kan skremme turister

Myndighetene har erklært

Fiskeribladet Fiskaren 23.6.

kongekrabben som en ressurs i dette området. Det betyr at kongekrabben som spiser bunndyr i en giftpåvirket fjord, fiskes og spises av mennesker.

Fosså og Sundet ser ikke bort fra at dette kan få konsekvenser for turistnæringen:

– Man kan spørre seg hvor lenge kongekrabben kan kokes og spises i festlig lag, hvis kunnskapen om giftutslippene kommer turistene for øre.

kjersti.sandvik@fbfi.no
Telefon: 55213328

Niva gjøre nye undersøkelser i fjorden.

– Jeg skal ikke forskutere resultatene, men ut fra tidligere erfaringer viser det seg at den største effekten av utslippene er i nærheten av utslippet. Der er det heller ikke noe særlig

krabbe, fordi det ikke er så mye for den å spise. Lenger ute blir situasjonen kanskje annerledes, her er det mindre påvirkning av utslipp, og mer av krabbe, mens det lengst ute kanskje ikke er noen påvirkning av gruve drift, sier Berge.